

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULU XLVIII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrise nu se retrămit.

N° 286.

Mercuri, 25 Decembrie st. v.

1885.

Din cauza S-telor sărbători țiarul nu va apăre până Vineri seara.

Brașov, 24 Decembrie 1885.

Când i-a fi dat și bietului Român delapolele bătrânilor Carpați, dela țermii Mureșului Arieșului, Someșului, Târnavelor și Oltului să serbeze și el odată un Crăciun vesel, mulțumit și fericit în casa sa, la vatra sa, în cercul familiei sale? Ori dora nu acesta e țiaua cca mare de bucuria, când așgerii Domnului din ceruri au strigat: „pe pământ pace și între omeni bunăvoire?“ Nu este acesta țiaua mântuinții omenirei ferecate în lanțurile păcatului și ale ignoranței, când a răsărit popórelor lumina cunoscinții și a libertății?

Așa merge róta sorții în acesta vale a plângerilor. Câte unuia îi este dat să sufere mai mult decât alții. Pote i-a fost mai greu păcatul și de aceea și pedepsa este mai grea. Dér s. scriptură mai țice, că pe care Dumnezeu îl iubese mai mult, pe acela îl cercă.

Ce țicem? Nu domnesce ore pacea pe întinsul teritoriu dintre Tisa și Carpați, și nu auțim noi țicându-ni-se pe fie-care ți, că numai bunăvoire să mai avem, bunăvoire de a ne lăpăda de limba noastră strămoșescă, de datinele noastre, de aspirațiunile noastre naționale, c'ună cuvânt de tot ce avem mai scump în această viață și atunci mai fericit omeni ca noi nu vor fi între marginile imperiului, în care trăim?

În adevăr așa ne vorbesc mereu adversarii noștri politici. Ei pretind dela noi bunăvoire, dér unde este a lor bunăvoire? Și noi nici că li-o cerem pentru ca să și părăsesc limba și naționalitatea lor strămoșescă, ci numai ca să nu strice limbei și naționalității noastre române, să respecte ce e al nostru, lăsat dela Dumnezeu și să nu mai cêră dela noi lucruri, ce nu le-am pute implini nici când am voi, pentru că sunt în contra firii omenesci și a orânduiei dumnezeesci.

Pacea domnesce în țeră, nu însă în inima mahnită a Românului. El totdeuna a fost cel mai credincios patriei sale, a muncit și și-a versat sângele pentru ea. De ce să nu se potă bucura și el de rezultatele muncii sale, așa cum l'a făcut Dumnezeu, cu limba și cu spiritul său românesc? De ce numai atunci să fi admis la folósele țerii decât va comite păcatul de mórte de a se lăpăda de mama sa, care l'a hrănit și l'a crescut?

Nu este, țeu, nicidecum dréptă și creștinăscă pretensiunea adversarilor noștri ca să îmbrățisăm limba și cultura lor, străină firii noastre. Ori cât de multe și mari ar fi rațiunile de stat, ce cred ei că le au și ce le exprimă prin așa țisa „ideă de stat maghiar“, ceea ce vor ei dela noi, nu numai că este cu neputință, dér este și lucru necreștinesc, este în contra firii omenesci și a libertății, ce a răsărit pentru popórele lumii în țiaua născerei mântuitorului.

Nu-i destul însă nici cu aceea, că bietul țeran român or încêtrău s'ar îndreptă pentru scut și ajutor se vede respins, pentru că nimeni nu mai vrea să-l mai asculte ađi în limba lui, ci mai vină pe lângă acesta și dările grele, lipsurile nesfêrșite materiale, crâncena lui luptă cu

fómea și cu frigul, plâsetele copilașilor și vaetele mamelor lor.

Să nu pierdem însă curagiul și speranța, că dora ne va fi dat și noă odată a serba Crăciunul cu inimă bună și veselă. Depinde numai dela noi, dela a noastră firmă voință și hotărîre.

Niciodată mai mult ca astăzi n'am fost avertați la această voință și hotărîre, pentru că niciodată nu s'a cerut mai mult ca acum dela noi, ca noi prin noi să ne ajutăm, luptându în unire pentru ca drepturile noastre, limba și naționalitatea noastră să fiă respectate în acest stat. Adversarii noștri, vđdendu că suntem decisi a apêra dreptatea cauzei noastre până în sfêrșit, vor trebui în cele din urmă să țină sêmă și de drepturile noastre.

Să ne stringem dér șirurile și avêndu curagiu și încredere în viitor să nu ne dăm îndêrpt în lupta legală pentru triumful sănței noastre cauze.

Semne de răboiu.

„Narodni Listy“ publică cuprinsul scrisorei autografe a prințului Alexandru, pe care are să i-o înmâneze țarului în Petersburg atașatul militar, pe lângă Curtea din Viena, br. Kaulbars.

Prințul Alexandru își exprimă în scrisore supunerea și mulțămirea sa și rógă pe țarul să permită a intra din nou în armata bulgară oficerii ruși rechemati. Prințul scrie apoi, că el nu se îndoesce, că *Serbia are intențiunea d'a reincepe răboiul*; de aceea el va folosi armistițiul pentru complectarea și sporirea armatei bulgare, pentru înarmarea și echiparea ei mai bună și mai cu sêmă pentru sporirea artileriei. Statul actual al armatei bulgare numără 80,000 de omeni, fără corpul Vidinului, care numără 15,000 de omeni și care se va spori la 20,000 de omeni. Armata care operează contra graniței sudice a Serbiei de asemenea se va spori la 100,000 de omeni. După o cercetare specială științifică din partea comisiunii militare internaționale, armata Nișavei a Serbiei nu numără mai mult ca 45,000 de omeni, cele două rezerve sêrbesci numără 25,000 de omeni, prin urmare Serbia în cazul cel mai favorabil ar pute opune Bulgariei numai 70,000 de omeni.

„Le Matin“ din Paris a primit următoarea telegramă din Londra cu data 28 Decembrie:

De cãva timp, în cercurile noastre politice circulă sgomotul despre o neînțelegere între Rusia și Austria. Ađi acest sgomot a luat un caracter și mai grav. Austria a încheiat în Anglia multe contracte pentru furnitura materialului de răboiu și de munițiuni, avênd a se preda Austriei totă furnitura la sfêrșitul lui Martie 1886.

Diarele din România ne comunică că parlamentul a votat legea, care autorisă a se recruta în anul acesta nu 9000 ca până acum, ci 14,000 de tineri pentru armata permanentă, 3000 pentru cãlărașii cu schimbul, ér restul pentru doboranții cu schimbul.

Politica indiană și egiptenă a Angliei.

Anglia a primit un dar frumos de anul nou, pentru că vice-regele din India face, în numele reginei și împêrtesei Indiilor, printr'o proclamațiune—cunoscută lumii, că Birma se anexeză la posesiunile indiene engleze. Staturile regelui Tibau dela anul nou incolo formeză o parte integrantă a vastelor teritorii engleze din India, și prin această anexiune s'a încorporat ultima parte din marele imperiu al Birmanilor. Mai întâi a venit Birma britanică, apoi Pegu, după aceea Citagong și acuma în urmă adevêrata Birma, care a fost bucătura bună și grasă. Acest nou teritoriu are o întindere

câtă e Spania de mare și are o populațiune de patru milioane. Prin această mărire de teritoriu Anglia vine vecină nemijlocită cu China și cu Tonchinul, pe când Siamul este cu totul îmbrățosat dér amêndouă puterile coloniale, Franța și Anglia.

Campania cea nouă a Englesilor în Sudan sub generalul Stephenson a început tot cu o victorie ne-fructuoasă ca și a lui Wolseley în anul trecut în pustia Baiuda, când a mers să desimpresore Chartumul. Mahdistii vor da pace câteva săptămâni generalului engles, care are numai 5000 de soldați englesi și pe angă aceștia și câteva trupe egiptene, cu care nu va pută merge de fel agresiv, pentru că se sêmă pre slab. Englesii sub generalul Butter s'au ferit la Ginis de dușman, érá cavaleria a mers înainte pentru ca să atace pe Arabi dela spate și așa să le taie drumul de retragere. Într'aceea brigada colonelului Huyshe a ocupat după o mare rezistență a dușmanului pozițiunile cele fortificate dela Coșeh. Brigada lui Huyshe și a lui Butter se împreună și mergu asupra Ginisului, care după o luptă crâncenă este ocupat. Mahdistii fugiră în cea mai mare disordine și părăsiră tabăra.

SCRILE ȚILEI.

Ni se comunică din *Cetatea de Baltă*: „La începutul lui Decembrie eșind Târnavă mică din albia sa, a inundat întreaga luncă din jos de comună până la Feisa și Sântămarie; apa a înghețat și nu e nădejde să scăpăm de ea până la primăveră, când începêndu a se topi zăpada la munte, de regulă se întemplă mari inundări și stricăciuni. Causa vêrsării Târnavei este iazul dela móra contelui Jene Haller, care e ridicat peste înălțimea prescrisă. Poporul Cetății de Baltă de câțiva ani, din lipsa de nutreț pcrinuită de deșă vêrsare a Târnavei, nu mai poate ține decât puține vite, și bucatele încă fiind eține de tot, dările multe fără sêmă, se află într'o stare foarte critică. Puternicii țilei se grăbesc a ne îngreuna cu dări peste dări, la care s'a mai adaus și nenorocita dare a „Kulturegylet“ului, dér pe stăpânul morei nu se îndură a-l sili să scobore gâtul (iazul) dela móra la adêncimea prescrisă de lege. Astfel din ți în ți ni se sporesc suferințele“.

—0—

Consiliul orășenesc din *Ajud* a decis, ca asupra fiă-cărui câne să se arunce o anumită dare, cu scopul, ca din acesta să se formeze un *fond de pensiune* pentru funcționarii comunali. Fericite timpuri am ajuns în statul ungar!

—0—

Comitatul *Trei-scaunelor* a votat 5000 fl. pentru reuniunea ardelenă de maghiarisare, acești bani se vor aduna printr'un arunc de dare voluntar. Bieții Sêcui, cari stau destul de rău materialicesce, de sigur că n'vor felicită pe cei ce au votat aceea sumă de bani.

—0—

La indemnul fișpanului *Lonyay*, s'a înființat în *Marmația* o reuniune de cultură maghiară, mai pe românesc de maghiarisare. Acestă idee au părțit'o și Românii neromâni „Mihálka“, deputații „Mihályi“ și „Cziple“.

—0—

Orașul *Ajud* a hotărît să adreseze dietei o petițiune în contra proiectului de lege municipală și să rógă a modifica mai mulți paragrafi în interesul orașelor cu magistrat regulat. Anume dreptul de alegere comunală să se acorde numai acelor indiviđi, cari au cualificațiunea prescrisă prin lege pentru dreptul de alegere la alegerile de deputați.

—0—

Comisiunea administrativă a comitatului *Solnoc-Dobêca* a tractat deunăđile o adresă a comitatului *Becșeu* pentru sprijinirea petițiunii, privitoare la susținerea *autonomiei municipale* și a ordinii electorale. Fișpanul *Banffy*-pașa propuse, ca adresa să se simplu la cunoscință. Preotul gr. cat. din *Gherla*, *Iónu George* vorbi în limba română contra acestei propunerii, dér pașa îl intrerupse mereu și în fine îi detrase cuvântul. Érá

cum se respectă în Ungaria libertatea vorbirii de către pașalele guvernului.

—0—

Duminecă în 29 Decembrie a. c. s. v. (10 Ianuarie 1886), când todeodată se va ține și adunarea generală a despărțământului al XII al reuniunii învățătorilor români din țera Bârsei, în opidul Codlea, se va aranja în sala primăriei opidane, în folosul bibliotecii școlii române gr. or. din loc, o petrecere cu următorul program: 1. Insemnătatea și folosul bibliotecii școlare. 2. „Audiți acolo“, cor de bărbați. 3. „Sila“, poezie de C. Boliac, declamată de scolarita Elisa Comanescu. 4. „Chopin. Nocturne“. E-dur executată de violină de d. n. E. de Lemeni. 5. „Se poate fâli Românul cu numele său“, temă de R. Pop. 6. „Cântece populare și doine“, executate pe flueră de d-l. D. Goia. 7. „Muncitorul“, poezie de Sion, declamată de scolarul I. Tilea. 8. „Deșteptăte Române“, cor de bărbați. După producțiune urmază petrecerea cu joc. Inceputul la 7 ore seara. Intrarea 50 cr. de persoană și 1 fl. de familie. Oferte marinimose precum și cărți se vor primi cu mulțămintă publică.

—0—

Cetim în „Telegraful“: „Ni se comunică din Rusciuc, că soldații sârbi, înainte de a părăsi teritoriul bulgar, au crezut de cuviință să își răsbune pentru invingerile raportate în contra monumentului comemorativ, care a fost zidit de către România în amintirea bravilor noștri ostași căzuți pe câmpul de bătaie. Denunțăm acest fapt guvernului, fiind siguri că el va interveni, cerându-l ca guvernul Mai. Sale Regelui Milan să dispună a se repara monumentul distrus de soldații sârbi.“

—0—

Luni în 4 Ianuarie n., d. inginer P. I. Frank a ținut în reuniunea orașenilor și industriașilor din Sibiu o conferință despre „Industria de lemne în România.“

—0—

Cu ocaziunea zilei onomastice a D-rului David Starcevič, 30 Decembrie n. 1885, domnele din Agram i-au oferit prin d-na Mazzura, soția deputatului Dr. Mazzura, un pahar de argint cu inscripțiunea: „Arestatului pentru patriă, Dr. David Starcevič, femeile croate din Agram, 30 Decembrie 1885.“ D-na Mazzura n'a fost lăsată în închisore și de aceea paharul l'a predat d-lui Anton Starcevič, unchiul arestatului, ca să-l dea nepotului său. Asta-i o bună lecțiune dată Maghiarilor, de femeile croate.

—0—

Duminecă seara s'a dat în sala Redutei reprezentanța teatrală de diletanți în favorul „Reuniunii femeilor române“ de aci. Representanta a reușit, publicul a fost în număr foarte mare. În numărul viitor vom face o dare de seamă. Cu această ocaziune amintim, că „Kronstädter Zeitung“ face o favorabilă critică.

Uneltiri Kulturegyletiste în Brașov.

Punem sub ochii cetitorilor noștri următoarea circulară autografată a filialei de aci a Kulturegyletului ardelen. Ea vorbește destul de elocvent și n'are lipsă de nici un comentariu.

Totuși nu putem să nu exprimăm administrațiunea noastră față de zelul ce-lu desvôltă d. Koós Ferencz în implinirea misiunii sale de inspector de școle regescă ungurescă spre a învăța pe pacnicii locuitorii unguși ai Brașovului cu Românii și Sașii de aci pe urma

căroră trăescă ei ca meseriași, muncitori și servitori și fără de cari prin urmare n'ar fi în stare să cumpere nici măcar un număr din „patrioticul“ Monitor-codiță al filialei brașovene a Kulturegyletului necum să-l aboneze:

Filiala din comitatul Brașov a reuniunii maghiare de cultură din părțile ardelene.

Nr. 64/1885.

Filiala „reuniunii de cultură maghiară a părților ardelene“ din comitatul Brașovului, desbătându asupra stării Maghiarilor din acest comitat cu diferite naționalități, unde din cauza preponderanței și volniciei naționalităților, nici drepturile noastre legale nu le putem exercita decât în măsură restrinsă, a decis, că neperată lipsă este aci de un astfel de ziar patriotic maghiar, care față cu presa antipatriotică și antimaghiară să reprezente pe Maghiarii comitatului Brașov, Făgăraș, Târnava mică, Târnava mare și Sibiu.

După ce o foia patriotică maghiară cu astfel de direcțiune și scop există deja de fapt, reuniunea pe această foia, adică pe „Brassó“, care apare de trei ori pe săptămână, a ales-o de ziar al său oficial. Identificându susținerea și întărirea acestui ziar cu cauzele noastre maghiare, — „Kulturegylet“-ul se întorce cu încredere la D Vóstră, rugându-vă să sprijiniți moralicesce și materialicesce foia noastră, pe de-o parte prin aceea, ca să binevoiti a abona ziarul „Brassó“, pe de altă parte, ca să răspândiți ziarul între cunoscuții D Vóstră.

Avându încredere în sentimentele patriotice ale D-Vóstre, sperăm că veți ave bunătața a implini rugarea noastră.

Brașov 1885 Decembrie.

Cu deosebită stimă
Szerényi Iozsef m. p. Koós Ferencz m. p.
notar. inspector școlar, consilier reg. ca președinte.

Care e ora cea mai potrivită pentru începerea învățaturii iernea.

Despre această chestiune foarte importantă țin doctorul I. Swarz o conferință instructivă în secțiunea igienică a colegiului doctorilor din Viena și arată, că în școlile populare și elementare în lunile de iernă este mai bine, ca prelegerile să se începă în lunile de iernă la 9 ore și nicidecum la 8 ore. Dr. Swarz nu numai că a pledat cu toată rezoluțiunea, că în lunile de iernă să se începă prelegerile la 9 ore, dără în favorul propunerii se citează o mulțime de autorități medicale. Dr. Swarz arată, că pruncii cei mici prin mergerea la școlă la 8 ore suferă, atât în privința trupului, cât și a spiritului, mari stricăciuni. În amândouă privințele pruncii sunt împedeți în desvôltarea lor naturală. Indemnă medicii, ca să lucreze din toate puterile la autoritățile competente școlare, ca să scape pe sârmanii prunci de calamități, la care sunt espuși mergându prea de dimineață la școlă. Inceperea școlii cu ora a nouă nu este nicidecum o pierdere de timp, din contră este cea mai mare binefacere pentru școlari, cât și pentru învățător. Dr. Schwarz citează ca autorități în favorul tezei sale pe Dr. L. Guillaume, membru al comisiunii școlare din Neuenburg, care ținea încă în 1865: Obiceiul de a se începe școlă iernea la 8 ore este pentru pruncii dela 7 până la 10 ani stricăcios și tiranic. Eu protestez, țise Guillaume, cu toată solemnitatea în contra pedepselor, cari se aplică pruncilor ce vin dimineață târziu, și învățătorii, cari pedepsesc pe acei pruncii, sunt adevărați tirani, pentru că pruncii de-o constituțiune delicată părăsesc cu anevoie așternutul lor și au trebuință de odihnă mai îndelungată și de un dejun întăritor. Pruncii, dimineața, de grija școlii și de frica învățătorului alergă încălziți și nemăncați la școlă, ceea ce atrage de multe ori relele cele mai mari. Dr.

Frideric Falk din Berlin, unde școlă se începe la 9 ore, și Dr. Adolf Baginsky și alți mulți medici recomandă cu toată căldura, ca școlă să se începă iernea numai la 9 ore.

Ar fi tare de dorit, ca și autoritățile școlare române, atât corpul didactic cât și autoritățile superioare, să ia măsurile necesare, ca școlă să se începă iernea dimineața numai la 9 ore. Acestă măsură rațională ar corespunde pe deplin recerințelor noastre și raționamentelor igienice.

CONVOCARE.

Adunarea generală ordinară a despărțământului III-lea al reuniunii învățătorilor Români gr. or. din districtul al X-lea, anunță pe ziua de 30 Noembrie a. c. neputându-se ține la termenul menționat se convoca de nou pre 29 Decembrie a. c. st. v. în localul școlii gr. or. din opidul Codlea. La această adunare sunt invitați a lua parte toți P. T. membri ordinari, fondatori și ajutatori ai acestui despărțământ.

Agendele:

1. La 9 ore a m. parastas în memoria Marelui Arhipăstor Andrei bar. de Șaguna și a membrilor decedați ai acestui despărțământ, după care va urma invocarea Sântului Duch. 2. La 10 ore deschiderea ședinței prin președinte. 3. Desbatere asupra temei: „Disciplina în școlă, în specie mijlocele pozitive de a o susține.“ 4. Schiță din viața și faptele fericitului Arhipăstor Andrei bar. de Șaguna. 5. Cestiunea încasării taxelor dela membri. 6. Propuneri eventuale.

Din ședința comitetului practual, ținută la 14 Decembrie 1885 în Zărnești.

Vartolomeu Bude, Nicolau Pană,
președ. notar.

APELŪ

la caritatea publicului Român.

Nici un stat nu își frământă pâinea de toate zilele a subsistenței sale cu sudori așa de crunte ca statul învățătorilor români confesionali, pentru că remunerațiunea nu-i corespunde ostenelelor și recompensa fructelor sacrificiilor lor sperază că o vor gusta urmașii de pe surcele neprețuite, crescute și cultivate prin trnsul. Prin urmare, dacă lovesce vr'unu desastru pe cutare membru al acestui stat de înaltă misiune în sinul bisericii și națiunii, cu atât, e mai simțitor lovitura nu numai pentru densusul, dăr și pentru nemul nostru.

Unu astfel de desastru material a îndurat și colegul nostru Gavril Alu așiu docente gr. cath. român în comuna Babșa, în vicariatul Silvaniei, prin trista întâmplare, că prin o inimă rău voitore i-s'a prefăcut în cenușă în tòmna trecută totă strinsura de fenu și nutreț, adunată spre ernarea vitelor câștigate cu sudorea cruntă ca să-și potă susține familia sa.

Deci în numele membrilor mici și numeroși ai acestei familii daunate, am onore a apela la îndurarea on. Inteligenței Române, a fraților învățători și a bunului nostru popor, pentru care asudăm, ca prin ofertele sale bănesci marinimose să bine voiescă a întinde mână ajutătoare acestui diler al Națiunii noastre spre a-și potă scoate din erna vituțele spre susținerea și crescerea familiei sale!

Oferitorii marinimosi să se îndure a trimite ofertele subscrisului, în Șimleul-Silvaniei (Szilagy-Somlyó) p. u în loc.

Șimleul-Silvaniei, la 2 Ianuarie 1886 st. n.

Ioan P. Lazaru,
înv. de limba română la gimn. și școlile locale.

FOILETONŪ.

Strigături din Ardeal.

Din colecția Jarnik-Bârseanu.

Cine joca și nu strigă,
Face-i-s'ar gura strâmbă,
C'asa-i jocu românesc
Cu strigatu ardelenescu,
Când l'auqu mă nvesesc!

*

Dică cine ce va vrea,
Eu totu jocu pe voia mea....
Ori urita, ori frumosa,
Că e totu din vița noastră!
Haide mei!

*

M'a manatu maica la jocu,
Cremene și focu!
Să jocu fata cea frumosa,
Cremene și iasca!
Dăr din trei cine le-a ști!
Cea frumosa care-a fi!
Totu așa copii!

*

Câte fete-să cu măgele,
Hop mei hop!
Tote-să drăguțele mele;
Haide-așa, mei!

Câte fete-să cu cercei,
Hop copile!
Tote așteptă să le ceiu;
Mână, mână, mei!

*

Pentr'unu picu de sêrutat
Tota nôptea-am tremurat;
Când am fostu la sêrutat,
Bună palmă-am căpătat.....
D'aleo, Dòmne, ce păcat!

*

Cucule
Voinicule,
Cucuțule porumbacu,
Dacă vrei să-mi fi pe placu,
Neteșce-ți penele
Ca mândra sprâncenele;
Neteșce-ți codița
Ca și mândra coșita!
Strigă, mei!

*

Cine dracu-a mai văduț
Iepure vara cosind,
Iepurică fenu strângend,
Cióra cu ciocul greblând
Și baba de jocu fugind!

*

La mândruța jucăușă
E gunoiul după ușa;
La mândruța n jocu bărbată

Curtea nu e măturată;
La mândruța'n jocu voinică,
Spală oia tu, pisică!

*

Fetele

Sêrmenele,
Oru trimisă carte la curte,
Că ele-să fete de frunte
Ș'o vinitu carte 'napoi,
Că-să tote nesce nevoi.

*

Pe coala p'angă pалан
Mă 'ntalni c'unu bogatanu;
Bogatanu țice-așa:
Ia, muere fata mea,
Că-ți dau șese boi cu ea,
Șese sute de mi-i da
Și fata nu ți-oi lua,
Mie-mi trebui țesătore,
Fata ta-i scurtă n picior;
Nu ajunge la tãlpi;
De nu i-oi pune cãrlige!

*

Trecui valea satului
La fata bogatului,
Și bogatu-mi dă avere
Să iau fata lui muere.
Boni-să bun, vacile-mi placu,
Dăr cu hăda ce să facu?

*

Sêracu bărbățelul meu,

Toți omenii țicu că-i rău,
Da-i omul lui Dumnețu....
Că de când m'am măritat,
Nici o palmă nu mi-a dat,
Numai capu mi-l'a spart!

*

Spune-mi, mândră, — adevărat;
De când badiu te-a lăsat,
Tu cu căți te-ai sãrutat?

Cu vre-o cinc
Totu cu opinel,
Cu nou
Cu cisme nou,
Cu țece
Cu căpenege.

*

Câte stele lucitoare
La unu locu cu sântul sôre
Pentru mine stau să jôre,
Că-să de trebă forte tare:
Dără luna hamișă
Dice, țeu, că n'o jura,
Că m'a vêtut Miercuri sêra
Prin grădină cu mândra!....
De-oi fi, Dòmne, vinovat,
Vrednicu suntu de spanțurat
Pe pocumpu de pãtranjei
Cu funii de țăieței!

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu Gaz. Trans.)

CLUȘIU 5 Ianuarie st. n. — Unul din fondatorii institutului de credit „Economul” a declarat, că acest institut va avea caracter național.*)

PARISU 5 Ianuarie st. n. — Freycinet a primit în sarcină d' a forma noul cabinet. Lista noilor miniștri se va publica mâine. Programul noului cabinet este: reforma bugetară; reforma administrației; protectoratul asupra Anamului și a Tonchinului.

BELGRADU, 5 Ianuarie n. — Regele Milanu a sosit ieri seară aici acompaniat fiind de generalul Horvatovic. Poporațiunea l'a primit în mod festiv. Protopopul Ilici a adresat în numele consiliului comunal o vorbire Regelui accentuând, că cetățenii din Belgrad totdeauna vor sta pe partea Regelui. Regele Milanu răspunde mulțamindu și declarând, că d'nsul și în viitoru ca și până acum va ține sus stindardul Serbiei și alu casei Obrenovic; elu așteptă dela poporul Belgradului se fiă cu perseverență și cu iubire de jertfă, pentru că vedă Serbiei se fiă scutită. Orașul e împodobit cu drapeluri.

Scirea că Ristic va intra în cabinet e o scornitură tendențioasă-

† Tocmai la încheierea foii primim dureroasă scire, că marele filoromân Vegezzi Ruscalla a răposat.

DIVERSE.

Stăpânii lumii. — Omenirea este stăpânită de 12 Impărați, 20 de Regi, 47 de Principi, 6 Mare-duci, 17 Sultani, 12 Khan, 1 Vice-rege, 28 de președinți și o mare amestecătură de căpetenii sălbatice.

Ambiția de cerșitor. — În Brasilia nu e raritate a vedea cerșitorii „domni”, amblandu la cerșit călare pe cai ori pe măgari. Unui călătoru îi s'a întâmplat, că i-a cerut elemosină un cerșitor, pe care doi sclavi Negri îl trăgeau la căruța, în care umbla stăpânul lor la cerșit. Călătorul, căruia îi ceruse elemosină, întrebă pe cerșitor, că decă e așa săracu, pentru ce nu-și vinde sclavii? „Sennor”, îi răspunde cerșitorul ambițios, eu nu ți-am cerut sfatul tău, ci ți-am cerut elemosină.*

Eröre de secșu. — Acum câteva zile la Marsilia s'a întâmplat o ciudată eröre într'o declarațiune la oficerul stării civile, făcută de o moșă în privința născerei unui copil. După ce copilul a fost înregistrat ca copil de secșu bărbătescu, sub numele de Paulu-Franciscu X., moșă se întorce după două ore dela prima ei declarațiune, reclamându o rectificare pentru secșul copilului, care devenise d'odată o fetiță, și care trebuia să fiă numită Paulina în locu de Paulu, Francisca în locu de Franciscu. Legea francesă fiind formală în această privință, oficerul stării civile n'a putut să îndeplinească dorința moșei, și juna Paulina Francisca se va numi Paulu-Franciscu până ce tribunalul va hotări, ca copilul să devină fetiță.

Numărul șapte. — „L'Intermédiaire des Chercheurs” dă un mare număr de exemple tinzându a demonstra rolul celu mare jucat în afacerile omenești, de numărul șapte, care a sfârșit până a avea un aeru ore care cabalistic. Fără a mai vorbi de cele șapte zile ale săptămânii, sunt șapte note ale muzicii, șapte înțelepți ai Greciei, șapte minuni ale lumii, șapte etăți ale omului, șapte păcate capitale, șapte taine, șapte psalmi ai pocăinței și cele din urmă șapte cuvinte ale lui Christu. Atât istoria popórelor cât și istoria sacră este plină de asemenea exemple. Corabia lui Noe era terminată de șapte zile, când încep potopul, și nu se opri decât în luna a șaptea, șapte zile după corbu se dete drumul porumbiței, după șapte zile dela întorcerea ei plecă din nou, apoi după alte șapte zile întreprinse ultima ei călătorie; după șapte ani de lucru Iacobu obțin pe Lia, și după șapte ani se căsători cu Rașela; Labanu urmări pe Iacobu șapte zile când îi apără Dumnezeu, Iacobu se prosternă de șapte ori înaintea lui Esau; Iosif esplică visul celor șapte vaci grase și celor șapte vaci slabe, anunțându șapte ani de indetulare și șapte ani de lipsă; în timpul de șapte zile plâneru amicii lui Iobu, circulațiunea se face în șapte zile după născere etc. etc.

*) Ce sensu are acesta scire a biroului de corespondențe? Voru acum „patrioții” să uneltescă și în contra institutelor financiare și economice fondate de Români? Red.

Lista civilă a reginții spaniole s'a regulat în modul următor: regina regentă primesce 7 milioane franci, princessa de Asturia (clironoma tronului cea de cinceni) 500.000 de franci, Infantele Isabella, Paz și Eulalia, (surorile Regelui repositu) cea dintâi 250.000 de franci, celelalte două câte 150.000 franci, Exregina Isabella 750.000 de franci, soțulu ei Don Francisco de Asisi 300.000 de franci, sora ei ducesa de Montpensier 250.000 de franci. Așader Spania plătesce astăzi la familia sa regescă 10.300.000 de franci. Și Franca ca republică de abia plătesce președintelui său un milion de franci. Care dintre amândou țerile este mai fericită și mai mulțamită, Spania monarhică sau Franca republicană?

O dramă în institutul de nebuni. — Din Parisu se scrie, că deunăzile tinerulu fabricantu de mătăsăria Barnard își serbă cununia sa cu d'sora Lidie Dubois. În vârstă de 18 ani. Intre canuniă și între prânzulu festiu, se vorbi tinerulu soțu cu mirésa sa, se viziteze amândoi pe tatălu lui, care se afla de dece ani singuru într'o celulă din institutul de nebuni. Mirésa se învoi și când ajunseră la bătrânul Bernard, îi asigură păzitoră, că bătrânul e cu totul liniștit și de sigur se va bucura vedându-și rudele, deorece elu de săptămâni de zile istorisese despre nuntă. Tineră păreche intră în celulă și, când mirésa scose din buzunarul ei zaharicalele, ce i le adusese, nebululu strigă deodată: „Tu ești fea (ursitoare, zina) cea rea, care m'a esilat aicea!” apoi sări ca o fără sălbatică asupra nenorocitei, încep să o sugrume, pe când cu dinții îi stăși trupul. La sgomotulu ce se născu, alergară din toate părțile omeni și o scăpară din mâinile lui, după ce ea își perduse conștiința. Mirésa, în urma iritațiunii, fu apucată de convulsii (spasmuri) și după câteva ore muri.

Intrarea prințului Alexandru alu Bulgariei în Sofia. — Capitala Bulgariei nu a cruțat banii, pentru ca să primescă în modul celu mai mărețu pe victoriosulu prințu cu ostirea sa. La intrarea în cetate se înălță un arcu de triumfu monumental, colorat cu roșu și alb și împodobit cu steguri naționale și cu săbii și pucel luate dela Serbi. De-a dreapta și de-a stânga arcului de triumfu așteptau mii de omeni sosirea învingătorilor. Primarul Slaveikov, încungiuratu de sfetnicii orașului, apoi diferitele reuniuni și corporațiuni, cu stegurile și cu insigniile lor, așteptau pe prințulu la bariera orașului, pe când damele din societatea înaltă așteptau pe învingătoru cu corone și flori. Pe la 10 ore anunțară sunetele clopotelor și buhuitulu tunurilor sosirea celor așteptați. O jumătate de oră mai târziu intrară trupele în oraș. Președinta reuniunii femeilor de bine-facere oferă mai întâi prințului învingătoru o coronă de lauri. Acesta fu întâmpinat apoi cu o vorbire înfocată de primarul orașului, care necontenit a fost întrerupt de urale entusiastice ale poporului. Prințulu Alexandru fu încărcat cu flori și corone de lauri, așa încât abia se mai putea zări pe celulu său. După ce se mai potol puținu foculu însufletirii, călări prințulu cu suita sa mai departe, însoțit de infinitele strigăte de „ura!” ale populațiunii. Conductulu ajunse la biserica „Sveti Kralj” unde miniștrii cu Caravelov în frunte precum și prelații mai înalți bisericesci cu Mitropolitulu așteptau pe prințu. La intrarea în biserică îi întinse Mitropolitulu prințului, după ritulu ortodoxu, crucea ca să o sărute, și apoi s'a ținut o rugăciune de mulțamită pentru întorcerea fericită de pe câmpulu de luptă. După ce s'a finit „Te deum”-ulu, încălecă prințulu erăș calulu său, și plecă însoțit de suita sa la palat. Aci la intrarea în grădină încungiuratu de agenții diplomatici, de prelații bisericesci de diferite confesiuni, de domni și de damele dela „Crucea Roșă” și de corespondenții diferitelor țiare, primi prințulu defilarea trupelor sale. Defilarea dură două ore. Trupele treceau pe dinaintea prințului strigându „Ura!”, er prințulu îi anima cu vorbe veseli. Totă ziua întregu orașulu a fost splendidu împodobit și muzica cânta în toate părțile. Cătră seară s'au început focurile de artificii și întregu orașulu era splendidu iluminat. Totă seară s'a jucat înaintea palatului princiaru jocuri naționale de popor.

Temeinică, nu glumă! X. are procesu cu Y. Acestuia i se cere prin sentință judecătorească să jure. Acusatul Y face recursu în contra sentinței și o întemeiază astfel: 1. Mă miru cum judecătoria imi dă mie jurământulu, mie, care mă aflu într'o stare de avere așa de mare, mie, care am moștenit nu de multu o avere de 200.000 fr. 2. Necondiționat judecătoria trebuie să respingă pe acusatorea, deorece trăsescu în dușmăniă ne mai pomenită cu soțulu ei, care, deși a absolvat drepturile de 13 ani, totuși abia a dus-o până la postul de practicant, și acusatorea a pornit procesu contra mea numai după ce bărbatul ei a primit acestu post, în speranță că elu va influența și esopera contra mea o sen-

tință condamnătoare. Deci, din aceste motive, acusatorea să se respingă necondiționat. Trainice motive!

O femeia locotentu. — Cumcă trupele bulgare au fost însuflete pira eroismulu prințului Alexandru, este cunoscut; e surprinzătoru însă când aflăm, că la ridicarea curagiului a contribuit multu o tineră damă, care a făcutu întreaga expedițiune în uniformă de locotentu. Acestu încântătoru locotentu, cu față ca laptele, cu ochi mari, albaștri, și cu o superbă taliă este o frumoasă berlinesă, și cercurile de frunte ale orașului imperialu dela Spree pôte că nu au uitat încă pe încântătorea Aneta, căreia odată sublocotentulu Alexandru de Battenberg îi făcea curte și care, când acesta fu alesu principe, îi urmă lui la Sofia, renunțându la angajamentulu ce-l luase la unu teatru din Berlinu. De când blonda berlinesă s'a distinsu în contra Sărbilor, toate damele din Sofia o stiméză și bărbații o găsescu mai frumoasă. Se și numesce feciora d'Orleans a Bulgariei.

Unu nou furtu în Viena. — În localulu de bijuterii din suburbiulu Leopoldstadt în Viena, aprupe de hotelulu „La mielulu de aur” în strada „Prater”ului s'a întâmplat la 2 Ianuarie n. unu furtu. Proprietarul prăvăliei, d. Iuliu Bellak, avea în numita casă două localuri, unulu era destinat pentru manufacturi cu măruntșulu, celalaltu pentru manufacturi en gros. În localulu celu dinteu intră astă seară pe la 6 ore unu bărbat tineru și ceru dela comitulu Henric Engel, care era de față, unu cercelu de aur pentru bărbat. Acesta îi arată mai multe feluri, din care tinerulu își alese unu și scose, ca să plătescă, o bancnotă de 5 fl. Pe când Engel, care era după tarabă, deschidea cutia, pentru ca să-i întorcă restulu, îi dădu streinulu o lovitură puternică cu pumnulu, în regiunea stomacului. Engel perțundu-și echilibrulu, cădu pe spate. Streinulu viri iute mâna în cutia de bani și luă suma de 200 fl. în hărtia, alergă apoi la ușă și se făcu nevedut. Engel mai avu atata putere ca prin ajutorulu telefonului să ceră ajutoru din alu doilea local. Când însă veniră aceia, Engelu zăcea fără simțiri pe pământ.

Rectificare. În Nr. de ieri alu „Gazetei” pe pag. 1., colona 1, în șirulu alu 22-lea de sus în jos, în locu de 200.000 Români, să se cetescă 1.200.000; er pe pag. 3, la scrierea din Betleanu de pe colona 3, în locu de regresu nu întelnesce, să se cetescă: regretu nu întelnesce

Nou abonamentu

la

„Gazeta Transilvaniei”.

Cu 1 Ianuarie 1886 st. v., se începe unu nou abonamentu, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețulu Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.
„ șese „ 6 „
„ unu anu 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci
„ șese „ 20 „
„ unu anu 40 „

Rugăm pe domni abonenți, ca să bine-voiască a-și reînoui de cu vreme abonamentulu, ca să nu se întrerupă expedițiunea țiarului.

Domni ce se voru abonă din nou să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Abonarca se pôte face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de până acum li se recomandă a însemna pe cuponulu numărulu fășiei sub care au primitu țiarulu.

Administrațiunea.

Cursulu pieței Brașovu

din 5 Ianuarie st. n. 1886.

Bancnote românești	Cump.	8.43	Vend.	8.48
Argint românesc		8.38		8.42
Napoleon-d'or		9.96		9.99
Lire turcesc		11.26		11.36
Imperial		10.22		10.32
Galben		5.90		5.94
Scrisurile fonc. „Albina”		100.00		101.—
Ruble Rusesc		122.1/2		123.1/4
Discontulu		7—10 % pe anu.		

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena

din 4 Ianuarie st. n. 1886

Table with financial data for the Vienna stock exchange, including items like 'Rentă de aur 4%', 'Rentă de hârtă 5%', and 'Bonuri rurale ungare'.

Bursa de București.

Cota oficială dela 21 Decembrie st. v. 1885.

Table with financial data for the Bucharest stock exchange, including items like 'Renta română (5%)', 'Renta rom. amort. (5%)', and 'Banca națională a României'.

Arendarea măcelăriei,

proprietate a vecinătății din Prundu (Scheiu), va avea locă Duminecă în 10 Ianuarie 1886 st. n. în casa d-lui Ioan M. Burbea...

Brașov 4 Ianuarie 1885. st. n. In numele președintelui vecinătății: Georg Weiss.

Numere singuratică à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui I. GROSS.

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Sz.-Ujvár

deschidere de abonament pe anul 1886 la:

„Amicul Familiei.“

Revistă beletristică și enciclopedică-literară — cu ilustrațiuni. Va eși în broșuri lunare de câte 3 1/2—4 1/2 côle; și va publica poesii, romanuri, novele, schițe, piese teatrale, studii sociale, articlii științifici, amănunte de instrucțiune și distracțiune ș. a.

„PREOTUL ROMÂN.“

Revistă bisericească, scolastică și literară. Va eși în broșuri lunare de câte 2 3/4—3 1/4 côle; și va publica articlii din sfera tuturor științelor teologice și între acestea mulțime de predice pe duminică, sărbători și diverse ocașuni...

N-rul I. se trimite gratis ori cui lă cere.

Abonații vor primi unele premii de valoare și și vor putea procura cu prețuri foarte reduse toate opurile din edițiunea noastră.

Colectanții primesc gratis totu ală cincilea exemplar.

Nr. 15,198 1885.

1-3.

Concursu!

Pentru ocuparea postului de sergente majoru la poliție, deocamdată pe unu anu de probă, împreună cu unu salariu de 500 fl. — ca plată sistemisată, pe lângă 20 fl. ca bani anual de quartir...

Competenții pentru acestu postu au să și documenteze științele școlare, cunoscințele celor 3 limbi ale patriei, cunoscințele referințelor locale, purtarea morală, că nu au trecut peste etatea de 40 de ani și că corporalmente sunt pe deplin sănătoși.

Competenții, cari posedu rutina militară și documenteză, că au servitu la gendarmeria reg. ung. seu ca suboficeri la armata c. reg. seu la armata reg. ung. pentru apărarea țerei, — au preferință.

Petițiunile instruate în susu citatulu modu au de a se așterne subscrisului oficiu celu multu până la 14 Ianuarie 1886, după prânzu 5 ore.

Brașov, 31 Decembrie 1885.

Magistratul orașenesc.

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with train schedules for various routes including Predeal-Budapesta, Teiuș-Arad-Budapesta, and Timișoara-Arad. Columns include station names, train types (omnibus, accelerat, persoane), and departure times.

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grose.

Tipografia ALEXI Brașov.